

Нововолинський науковий ліцей-інтернат Волинської обласної ради

**Заходи щодо реалізації Програми національно-патріотичного виховання, формування здорового способу життя, розвитку духовності учнів
Нововолинського наукового ліцею-інтернату
Волинської обласної ради
на 2021 – 2026 роки**

м. Нововолинськ

2021

**Затверджено на засіданні педагогічної ради ліцею,
протокол № 1 від 31.08.2021 року**

I. Загальні положення

Програма патріотичного виховання, формування здорового способу життя, розвитку духовності учнів Нововолинського наукового ліцею-інтернату Волинської обласної ради (далі – Програма) складена на основі Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 (набрання чинності 28.09.2017) Розділ II, стаття 12 та Закону України «Про загальну середню освіту». Дана програма забезпечує безперервність процесу виховання в учнів ліцею патріотизму, духовності, формування національної самосвідомості, високих моральних якостей, свідомого ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих необхідних для відданого служіння Батьківщині.

Патріотичне виховання є складовою частиною загального виховного процесу та являє собою систематичну, цілеспрямовану діяльність усього педагогічного колективу щодо формування в учнів високої патріотичної свідомості, почуття любові до України, готовності до виконання громадянських, конституційних обов'язків.

Патріотичне виховання включає у себе соціальні, цільові, функціональні, організаційні та інші аспекти, охоплює своїм впливом усі покоління, пронизує усі сторони життя: соціальну, економічну, політичну, духовну, правову, педагогічну, спирається на освіту, культуру, історію, державу, право.

Розробка Програми зумовлена необхідністю реалізації сучасної молодіжної політики і стратегії розвитку держави, посилення виховної роботи, спрямованої на подальший розвиток гуманітарної й соціальної сфер та підтримання у молоді мотивації до відданого служіння українському народові шляхом забезпечення їх конституційних прав і свобод.

У процесі організації патріотичного виховання варто дотримуватись таких принципів:

- національної спрямованості – передбачає формування національної самосвідомості, виховання любові до рідної землі, свого народу, шанобливе ставлення до його культури;
- гуманізації виховного процесу – учитель зосереджує увагу на дитині як вищій цінності, враховує її вікові та індивідуальні особливості й можливості, не форсує її розвитку, спонукає до самостійності, задовольняє базові потреби дитини, виробляє індивідуальну програму її розвитку, стимулює свідоме ставлення до своєї поведінки, діяльності, патріотичних цінностей;
- самоактивності і саморегуляції – сприяє розвитку у вихованця суб'єктних характеристик; формує здатність до критичності й самокритичності, до прийняття

самостійних рішень; поступово виробляє громадянську позицію особистості, почуття відповідальності за її реалізацію в діях та вчинках;

- культуровідповідності – передбачає єдність патріотичного виховання з історією та культурою народу, його мовою, народними традиціями та звичаями, які забезпечують духовну єдність, наступність і спадкоємність поколінь;
- полікультурності – інтегрованість української культури у європейський та світовий простір, створення для цього необхідних передумов: формування у дітей та учнівської молоді відкритості, толерантного ставлення до культури, мистецтва, вірування інших народів; здатності диференціювати спільне і відмінне в різних культурах, сприймати українську культуру як невід’ємну складову культури загальнолюдської;
- соціальної відповідності – обумовлює необхідність узгодженості змісту і методів патріотичного виховання реальній соціальній ситуації, в якій організовується виховний процес.

Ефективність патріотичного виховання в позакласній діяльності значною мірою залежить від спрямованості виховного процесу, методів та форм його організації. Пріоритетну роль доцільно відводити активним методам, застосування яких ґрунтується на демократичному стилі взаємодії, сприяє формуванню критичного мислення, ініціативи й творчості. До таких методів відносять: соціально-проектну діяльність, ситуаційно-рольові ігри, соціограму, метод відкритої трибуни, соціально-психологічні тренінги, інтелектуальні аукціони, ігри-драматизації, створення проблемних ситуацій та ситуацій успіху, аналіз конфліктів та моделей стилів поведінки.

З метою організації патріотичного виховання ліцеїстів в умовах навчального закладу варто проводити лекції, бесіди ("Я – громадянин-патріот незалежної держави України", "Пам'яті вдячні нащадки", "Моя рідна Україна", "Знати і поважати Герб своєї Вітчизни, її прапор і гімн", "Наша вітчизна – Україна", "Державна символіка Батьківщини", "Твої права і обов'язки", "Патріотизм – нагальна потреба України", "Моя земля – земля моїх предків", "Україно, матінко моя", "Символи України", "І синє небо, і жовте колосся", "Народні символи", тощо); семінари, «круглі столи», конференції ("У пам'яті світ врятований", "Утверджувати ідеали культури миру – служити миру", "Люблю я свій народ – ціную його звичаї"); уроки пам'яті ("Їх славні імена в літописі Великої Вітчизняної", "Зростаємо громадянами-патріотами землі, що Україною зветься", "Наша вулиця носить ім'я героя війни", "Бойові нагороди воїнів, полководців, які визволяли Україну від нацистів"); організувати екскурсії до музеїв військових частин, установ, підприємств, вищих навчальних закладів, зустрічі з ветеранами війни, праці та військової служби, походи по місцях бойової слави, пошукову роботу, участь у роботі клубів та

гуртків патріотичного спрямування; акції з метою упорядкування меморіальних комплексів, пам'ятників, братських могил, інших поховань захисників Вітчизни; години спілкування ("Я – громадянин і патріот держави", "Я – українець!", "Можна все на світі вибирати синому, вибрати не можна тільки Батьківщину!").

Залучати дитячі і молодіжні громадські організації до соціального становлення дітей і молоді, розвитку духовності та зміцнення моральних засад, виховання любові та поваги до історії свого народу.

Налагоджувати співпрацю з органами виконавчої влади, громадськими організаціями, закладами культури і освіти щодо героїко-патріотичного виховання учнівської молоді, пропаганди кращих здобутків українського суспільства, виховання почуття гордості громадян за свою Батьківщину.

Сприяти створенню військово-патріотичних об'єднань, клубів та гуртків за інтересами, молодіжних та дитячих центрів творчості, фізкультурно-спортивних та туристських клубів і підтримки їх роботи.

Програма дасть змогу забезпечити ефективне здійснення заходів патріотичного виховання ліцеїстів через використання потужного потенціалу системи освіти України у взаємодії з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, закладами культури та релігійними організаціями із залученням до цієї роботи засобів масової інформації та використання мережі Інтернет, підвищити рівень професійної підготовки керівників груп та учителів-предметників із питань патріотичного виховання підлітків та молоді.

Визначення основних понять, що вживаються у Програмі:

патріотичне виховання - процес цілеспрямованого, систематичного, організованого та планомірного впливу на свідомість і поведінку підлітків та молоді щодо формування почуття любові до Батьківщини через виховання високих громадянських, моральних, психологічних, професійних і фізичних якостей, необхідних для реалізації інтелектуального та творчого потенціалу особистості в інтересах всебічного розвитку суспільства, забезпечення безумовної готовності до захисту Вітчизни;

виховна робота – система заходів щодо впливу на свідомість, світогляд, волю і почуття учнів ліцею з метою формування у кожного з них моральних якостей особистості, готової свідомо виконувати службові обов'язки; розвитку у колеґіумі загальної зацікавленості щодо підвищення рівня і якості вирішення завдань за призначенням;

інформаційне забезпечення – комплекс заходів щодо своєчасного доведення і роз'яснення ліцеїстам суспільно значущої інформації, інформаційної підтримки, розробки та реалізації заходів, спрямованих на формування іміджу держави;

культурно-просвітницька робота – комплекс заходів, спрямованих на підвищення рівня духовності, загальної, професійної та особистої культури молодого покоління, здорового способу життя, успадкування духовних та культурних надбань українського народу;

захист від негативного інформаційно-психологічного впливу – комплекс заходів організаційного, інформаційного, психологічного характеру щодо попередження, послаблення, ліквідації наслідків впливу зовнішніх та внутрішніх джерел загрози інформаційно-психологічній безпеці громадян України.

2. Мета і завдання Програми

2.1. Метою Програми є утвердження патріотизму, посилення моральної складової в загальній системі формування в ліцеїстів національної гідності, готовності до виконання громадянських та конституційних обов'язків, особистісних рис громадянина української держави, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, набуття соціального досвіду, фізичної досконалості, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури, розвиток психологічних і професійних якостей.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

вільне володіння державною мовою;

здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;

компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;

інноваційність;

екологічна компетентність;

інформаційно-комунікаційна компетентність;

навчання впродовж життя;

громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;

культурна компетентність;

підприємливість та фінансова грамотність;

інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

2.2. Основними завданнями Програми є:

- виховання в учнів ліцею почуття гордості за Українську державу;

- формування високих моральних цінностей, патріотизму, етнічної та національної самосвідомості, любові до рідної землі, держави, родини, народу, визнання духовної єдності населення всіх регіонів України, спільності культурної спадщини та майбутнього;
- виховання дисциплінованості, сумлінності та чесності, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки;
- формування у ліцеїстів відданості та вірності українському народові, готовності до захисту України, забезпечення її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості;
- формування здорового способу життя, прагнення до фізичного саморозвитку, сприяння протидії негативним впливам і явищам, які існують у сучасному суспільстві;
- підтримка та пропагування сімейних цінностей.
- утвердження в свідомості колегіантів історично притаманних Українському народові високих моральних цінностей, спрямованих на засвоєння кращих зразків вітчизняної та світової духовної спадщини;
- забезпечення духовно-морального розвитку, виховання патріотизму, високої політичної культури та трудової моралі, використання зусиль учнів у суспільно корисних справах, сприяння утвердженню соціального оптимізму в світогляді ліцеїстів;
- запобігання негативному впливу на свідомість дітей інформації, яка містить елементи жорстокості, бездуховності, насильства, порнографії, пропагує тютюнопаління, наркоманію, пияцтво, антисоціальну поведінку.

Реалізація цих завдань здійснюється шляхом:

- координації зусиль усіх учителів колегіуму, які здійснюють виховні, освітні та оздоровчі функції;
- сприяння активізації роботи органів учнівського самоврядування, співпраці з громадськими організаціями, закладами культури, пропаганді кращих здобутків українського суспільства, виховання почуття гордості підрастаючого покоління за свою Батьківщину;
- сприяння участі колегіантів у військово-патріотичній грі «Джура», об'єднаннях, клубах та гуртках за інтересами, молодіжних та дитячих центрах творчості, фізкультурно-спортивних та туристських клубах;
- пропаганди кращих здобутків національної культури та духовної спадщини, проведення конкурсів, свят, популяризації притаманних українському народові родинних цінностей;

- забезпечення організаційних та ідеологічних передумов для впровадження в свідомість учнів переваг здорового способу життя через реалізацію Цільової комплексної програми "Фізичне виховання - здоров'я нації" та цільових програм центрів соціальних служб для молоді;
- посилення науково-методичного та інформаційного забезпечення духовності та моральності колегантів, використання можливостей засобів масової інформації для пропаганди національних і загальнолюдських духовних, моральних цінностей;
- широкого залучення дитячих і молодіжних громадських організацій до соціального становлення дітей, розвитку духовності та зміцнення моральних засад, виховання любові та поваги до праці;
- розроблення та реалізації серед учнів комплексних планів запобігання девіантній поведінці, антисоціальному проявам, профілактики правопорушень;
- проводити акції "Антинаркотик", "АнтиСНІД", "Тверезість", "Життя без паління" та інші.

3. Нормативно-правова база Програми

- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 (набрання чинності 28.09.2017)
- Закон України «Про загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 28)
- Указ Президента України від 13.10.2015 № 580/2015 "Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 - 2020 роки".
- Указ Президента України від 12.06.2015 № 334/2015 "Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді".
- Указ Президента України від 13.11.2014 № 872 «Про День Гідності та Свободи».
- Указ Президента України від 13.11.2014 № 871 «Про День Соборності України».
- Указ Президента України від 14.10.2014 № 806 «Про День захисника України».
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 898-р «Про затвердження плану заходів щодо національно-патріотичного виховання молоді на 2017 рік».
- Протокол наради Кабінету Міністрів України від 18.09.2014 "Щодо питань національно-патріотичного виховання учнівської молоді".
- Концепція Нової української школи, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988-р.
- Наказ МОН України від 16.06.2015 №641 "Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах".
- Наказ МОН України від 30.09.2014 №1085 "Про проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри „Сокіл" („Джура”).
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 №1232 "Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді".
- Лист Міністерства освіти і науки України від 08.05.2015 №1/9-235 "Щодо відвідування музеїв та навчально-тематичних екскурсій".
- Лист Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 №1/9-614 "Про методичні рекомендації з патріотичного виховання".
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, схвалена Указом Президента України від 25 червня 2013 року № 344.
- Концепція допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді, схвалена Указом Президента України від 25 жовтня 2002 року № 948 (зі змінами).

4. Організація, координація і контроль виконання Програми

Організація виконання заходів Програми, їх координація і контроль покладаються на членів адміністрації ліцею, до функціональних обов'язків яких належать питання патріотичного виховання та ідеологічної роботи з учнями.

5. Основні напрямки виконання Програми

Діяльність педагогічного колективу Нововолинського ліцею-інтернату щодо духовного розвитку ліцеїстів, формування всебічно розвиненої, високоосвіченої, соціально-активної особистості, виховання патріотизму, високої загальнолюдської культури та моралі повинна бути зосереджена на таких напрямках:

– **Громадянське виховання** – формування в учнів громадянської позиції, поваги до традицій, звичаїв, культурної спадщини України.

– **Родинно-сімейне виховання** – підвищення ролі сім'ї, родини в житті кожної молодої людини.

– **Формування морально-етичних та духовних цінностей** - формування в молодих людей духовних цінностей українського народу.

– **Національне виховання** – формування та утвердження світоглядних засад патріотизму і державотворення.

– **Військово-патріотичне виховання** – підвищення рівня інформованості учнів про героїчне минуле українського народу, Київщини, міста, в якому ми живемо, виховання шанобливого ставлення до ветеранів Великої Вітчизняної війни.

– **Художньо-естетичне виховання** – виховання у молодого покоління любові до прекрасного, до мови свого народу, бережливого ставлення до історико-культурної спадщини українського народу.

– **Екологічне виховання** - підвищення рівня екологічної свідомості учнівської молоді.

– **Превентивне та правове виховання** – профілактика правопорушень та соціальна реабілітація молоді в суспільстві.

– **Формування здорового способу життя** – формування навичок здорового способу життя, зміцнення та збереження здоров'я ліцеїстів.

6. Очікувані результати

Виконання Програми дасть змогу:

- забезпечити утвердження в учнів ліцею патріотизму, посилення виховної складової в загальній системі формування національної гідності, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, набуття соціального досвіду, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури, розвиток особистісних рис громадянина Української держави, психологічних і професійних якостей;
- посилити формування у ліцеїстів поваги до України, її державних символів;
- підвищити професіоналізм керівників груп та учителів - предметників з питань патріотичного виховання;
- посилити формування в учнів ліцею світоглядних ідеалів та цінностей, патріотичних переконань щодо відданості та вірності українському народові, готовності до оборони України, забезпечення захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості;
- створити умови для реалізації творчого потенціалу учнів, спрямовані на їх духовне, моральне, фізичне становлення та самовдосконалення;
- зростання рівня культури міжнаціональних відносин;
- поліпшення роботи з вивчення і засвоєння духовних надбань національної та світової культури;
- збільшення кількості учнів, які займатимуться різними видами творчої, культурно-освітньої, військово-патріотичної та фізкультурно-масової роботи, що сприятиме зниженню рівня злочинності, поширенню тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії.

Результатом патріотичного виховання має бути сформованість почуття патріотизму, яке означає прояв особистістю любові до свого народу, поваги до українських традицій, відчуття своєї приналежності до України, усвідомлення спільності власної долі з долею Батьківщини, досконале володіння українською мовою.

Заходи
щодо реалізації Програми національно-патріотичного виховання, формування
здорового способу життя, розвитку духовності учнів
Нововолинського наукового ліцею-інтернату Волинської обласної ради
на 2021 – 2026 роки

№ з/п	Зміст заходів	Термін виконання	Форма узагальнення	Виконавці
<p>І. Громадянське виховання</p> <p><i>В дитинстві відкриваєш материк, Котрий назветься потім – Батьківщина.</i></p> <p><i>Л.Костенко</i></p>				
1.	<p>Здійснювати заходи, спрямовані на формування у ліцеїстів поваги до Конституції України та символів держави:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечити вивчення Конституції України, символів держави під час викладання уроків історії, основ правознавства та в позакласній роботі; - оформити в навчальних кабінетах, вестибюлі ліцею куточки державної символіки; - забезпечити використання державної символіки під час проведення свят, урочистостей, відзначення пам'ятних дат в ліцеї; - оформити в бібліотечно – інформаційному центрі постійно діючі тематичні виставки з питань вивчення Конституції України та символів держави; - проводити архівно-пошукову 	<p>Постійно</p> <p>Постійно</p> <p>Постійно</p> <p>2021 – 2026 навчальний рік</p> <p>Постійно</p>	<p>План роботи</p> <p>Куточки, стенди</p> <p>Тематичні виставки</p>	<p>Учителі історії та правознавства</p> <p>Адміністрація, завідуючі кабінетами</p> <p>Педагог - організатор</p> <p>Бібліотекар</p>

	роботу з історії конституційних традицій українського народу та державних символів в рамках роботи Малої академії наук та НТУ «Пошук»		Науково – дослідницькі роботи	Наукові керівники
2.	Редакції газети «Ліцеїст» практикувати публікації творів (проза, поезія) колегантів про звичаї, традиції, обряди українського народу.	Постійно	Газета «Ліцеїст»	Керівник журналістської студії
3.	Виховувати у колегантів культуру міжетнічних стосунків.	Постійно	Плани виховної роботи	Вихователі
4.	<p>Забезпечити створення необхідних передумов для формування в учнів ліцею основ полікультурності, відкритості та толерантного ставлення до культури, мистецьких традицій, вірувань інших народів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - започаткувати розвиток прямих зв'язків ліцею з навчальними закладами споріднених міст ; - створити методичний посібник «Від громадянина України до громадянина світу»; - продовжити роботу над створенням щорічних загальноліцейних проектів; - активізувати роботу журналістської студії - проводити заходи до Дня Європи; 	<p>2021 – 2026 навчальний рік</p> <p>Щорічно</p> <p>Щорічно</p> <p>2021 – 2026 навчальний рік</p>	<p>Проект</p> <p>Угода про співпрацю</p> <p>Проекти</p> <p>Звіти про роботу</p> <p>Звіт</p>	<p>Адміністрація</p> <p>Керівники груп</p> <p>Керівники гуртків</p>

		Щорічно		
5.	Провести серед керівників груп конкурс розробок моделей виховного простору групи.	2021 – 2026 навчальний рік	Збірка матеріалів, анотований каталог	Заступник директора з ВР
6.	Брати участь у Всеукраїнських організаційно – масових заходах патріотичного спрямування: «Українська паляниця», «Квітуча Україна», «В об'єктиві натураліста», «Майбутнє України», «Україна – очима молодих», «Таланти твої, Україно», «Знай і люби свій край», «Мій рідний край, моя земля очима сучасників», «Пізнай себе, свій рід, свій нарід».	Постійно	Звіт	Педагог-організатор, керівники груп
7.	Проводити моніторинги стану реалізації Програми в ліцеї.	Щорічно	Аналітичний звіт	Адміністрація

II. Родинно – сімейне виховання

Коли в людини є народ,

Тоді вона уже людина.

Л.Костенко

1.	Активізувати роботу соціально – психологічної служби з питань профілактики кризових явищ, виховання дітей, збереження репродуктивного здоров'я, налагодження сімейних стосунків, виховання культури поведінки в сім'ї.	2021 – 2026 роки	Аналітичний звіт	Соціальний педагог, практичний психолог
2.	Проводити бесіди, тематичні виховні години, години спілкування щодо дотримання Міжнародної Конвенції з питань захисту прав дитини	2021 – 2026 роки	Збірка матеріалів	Керівники груп

3.	Розробити та провести в ліцеї лекції для батьків з питань запобігання конфліктних ситуацій, попередження жорстокості та насилля в сім'ї.	2021 – 2026 навчальний рік	Збірка матеріалів	Соціальний педагог, практичний психолог
4.	Започаткувати проведення в ліцеї Тижня Жінки, Тижня батька, свята Матері “І буде син і буде мати, і будуть люди на землі”.	2021 – 2026 навчальний рік	Збірка сценаріїв	Адміністрація
5.	Запровадити проведення в ліцеї літературно – мистецької акції “Світ очима дитини” (до Дня захисту дітей)	2021 рік	Сценарій	Педагог - організатор
6.	Продовжити роботу батьківського лекторію	Постійно	План роботи	Адміністрація
7.	Продовжувати традицію проведення в ліцеї днів вечірніх зустрічей для батьків.	Один раз на чверть	План проведення	Адміністрація
8.	Провести загально ліцейні батьківські збори, на яких ознайомити батьківську громадськість з даною Програмою.	Згідно плану	План проведення	Адміністрація

III. Формування морально – етичних та духовних цінностей

*Скільки років землі – і мільярд, і мільйон,
А яка вона й досі ще гарна.*

Л.Костенко

1.	Провести цикл семінарів для педагогічних працівників ліцею з питань нормативно – правового забезпечення вивчення в загальноосвітніх навчальних закладах предметів морально-духовного спрямування	2021 -2026 роки	Узагальнені матеріали	Адміністрація
2.	Брати активну участь у волонтерських акціях «Милосердя», «Хай серце не втрачає доброти».	Щорічно	Звіт	Соціально – психологічна служба
3.	Проводити волонтерські акції під девізом	Постійно	Звіт	Соціально –

	«Спільними зусиллями».			психологічна служба
4.	У рамках Міжнародного місячника шкільних бібліотек започаткувати проведення місячника «Виховуємо громадянина – патріота України».	Щорічно	Сценарій	Бібліотекар
5.	Залучати до проведення виховних заходів учасників бойових дій на Сході України, представників волонтерських організацій, активних учасників Революції Гідності, членів сімей Героїв Небесної Сотні.	Постійно	План проведення	Заступник директора з ВР, педагог-організатор
6.	Брати участь у «Вахті пам'яті Небесної Сотні».	Щорічно	План проведення	Адміністрація, усі вчителі
7.	Проводити тематичні заходи до Дня утворення УПА (14.10), до Дня Соборності України (22.01), до Дня Гідності та Свободи (22.11).	Щорічно	Сценарії	Заступник директора з ВР, вихователі, педагог-організатор
8.	Забезпечити організацію перегляду та обговорення вітчизняних художніх і документальних фільмів «Між Гітлером і Сталіним Україна у II Світовій війні», «Війна – український рахунок», «Війна без переможців», «ОУН – УПА: війна на два фронти», «Поводир» та ін..	Постійно	План проведення, звіт	Адміністрація, керівники груп
9.	Проводити тематичні виховні і години з питань виховання морально-етичних засад поведінки молодшої людини.	Щорічно	Збірка матеріалів	Вихователі
10.	Сформувати банк даних виховних технологій за розділами Програми «На допомогу керівникам груп у реалізації Програми патріотичного виховання, формування здорового способу життя, розвитку духовності учнів ліцею»	2021 рік	Банк даних	Заступник директора з ВР

IV. Національне виховання

Я єсть народ, якого правди сила

Ніким звойована ще не була.

П.Тичина

1.	<p>З метою виховання в учнів ліцею національної свідомості, передбачити конкретні заходи, що прищеплюють любов до рідної землі, нації, мови, звичаїв, історії, культури українського народу:</p> <ul style="list-style-type: none">- низку тематичних зустрічей у рамках проекту «Зустрічі з видатними українцями»;- мистецькі заходи під назвою «Краю милішого в світі немає!»;- науково-практичну конференцію на тему: «Ніхто з нас нації не зробить, якщо ми самі не захочемо нацією стати»;- цикл бесід з молодими вчителями «Вільна національна школа – для виховання вільної, свідомої, сильної нації»	<p>Щорічно</p> <p>Щорічно</p> <p>2022 рік</p> <p>2021-2026 навчальний рік</p>	<p>Звіт</p> <p>Звіт</p> <p>Збірка матеріалів</p>	<p>Педагог – організатор</p> <p>Педагог – організатор</p> <p>Заступник директора з ВР</p> <p>Заступник директора з НМР</p>
2.	<p>Проводити тиждень національно – патріотичного виховання</p>	<p>Щорічно</p>	<p>Сценарій</p>	<p>Педагог – організатор</p>
3.	<p>До Дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій проводити заходи «Не зітреється у пам'яті нашій тих жахливих часів гіркота»</p>	<p>Щорічно</p>	<p>Сценарій</p>	<p>Педагог – організатор</p>
4.	<p>Підготувати до друку збірку робіт членів Малої академії наук на тему: «Український національний виховний ідеал в минулому та сьогодні».</p>	<p>2022 рік</p>	<p>Збірка робіт</p>	<p>Заступник директора з НВР</p>
5.	<p>Розробити програму тематичних виховних годин для учнів 6-11-х класів «Минуле,</p>	<p>2021-2026 рік</p>	<p>Програма</p>	<p>Заступник директора з ВР</p>

	теперішнє та майбутнє у вчинках та діяннях українців»			
6.	Відзначати День українського добровольця.	Щорічно	Сценарій	Заступник директора з ВР, вихователі
7.	Налагодити систематичну екскурсійну діяльність ліцеїстів з метою відвідування визначних історичних місць та ознайомлення з пам'ятками української історії та культури.	Постійно	Звіт	Адміністрація, вихователі
8.	Вшановувати жертв політичних репресій.	Щорічно	Сценарій	Заступник директора з ВР, вихователі
9.	Проводити моніторинг функціонування української мови в ліцеї.	Щорічно	Аналітичні матеріали	Адміністрація
10.	Створити на Web – сайті ліцею сторінку , де розміщувати творчі роботи ліцеїстів, створені у різних галузях мистецтва.	2021 рік, постійно	Web – сайт	Заступник директора з ВР
11.	Розширити в ліцеї мережу гуртків декоративно-вжиткового мистецтва.	2021 – 2022 навчальний рік	Звіт про роботу	Адміністрація
12.	Брати активну участь у міських, обласних, Всеукраїнських творчих та інтелектуальних конкурсах, фестивалях, змаганнях.	Постійно	Звіт	Учителі - предметники
13.	Започаткувати проведення конкурсу рефератів про знакові події та видатних земляків з подальшим виданням кращих робіт окремою книгою.	Щорічно	Збірка матеріалів	Заступник директора з ВР
14.	Систематизувати та видавати альманахи юних поетів та прозаїків ліцею.	Щорічно	Збірка матеріалів	Заступник директора з ВР
15.	Висвітлювати у засобах масової інформації, на Web – сайті ліцею досвід реалізації Програми.	Постійно	Web – сайт, ЗМІ	Адміністрація

V. Військово-патріотичне виховання

*Той, хто по-справжньому любить свою Батьківщину,
з усякого погляду справжня людина.*

В. Сухомлинський

1.	Організувати та проводити в ліцеї пошукову та краєзнавчу роботу.	Щорічно	Збірка матеріалів	Керівник туристсько – краєзнавчого гуртка
2.	Організувати постійний догляд та впорядкування меморіалів.	Постійно		Заступник директора з ВР
3.	Організувати та проводити екскурсії юнаків 10 – 11 – х класів у військовій частині міста з показом військової техніки та ознайомлення з життям військовослужбовців	Щорічно	Звіт	Керівник гуртка військово – патріотичного виховання
4.	Організувати та проводити заходи, присвячені Дню захисника Вітчизни та Дню збройних сил України	Щорічно	Сценарій, звіт	Педагог - організатор
5.	Проводити комплекс заходів, присвячених визначним датам в історії українського народу.	Постійно	Сценарій, звіт	Педагог - організатор
6.	Відзначати День пам'яті та примирення	Щорічно	Сценарій, звіт	Заступник директора з ВР, педагог – організатор, учителі історії
7.	Проводити зустрічі з ветеранами Другої світової війни та ветеранами локальних війн	Щорічно	Сценарій, звіт	Педагог - організатор
8.	Активізувати роботу гуртка військово –	2021 – 2026	Звіт	Керівник гуртка

	патріотичного виховання «Джура»			військово – патріотичного виховання
9.	Активно брати участь у військово – патріотичній грі «Сокіл» («Джура»).	Щорічно	Звіт	Керівник гуртка військово – патріотичного виховання

VI. Художньо-естетичне виховання

Наша дума, наша пісня

Не вмре, не загине.

Т.Шевченко

1.	Брати активну участь у різноманітних міських, обласних, Всеукраїнських, творчих конкурсах, фестивалях, змаганнях	Постійно	Звіт, наказ	Заступник директора з ВР
2.	Забезпечити перегляд тематичних, документальних фільмів, які висвітлюють славне історичне минуле Волині та України.	Постійно	Відеотека	Вчителі суспільних дисциплін
3.	Брати активну участь у проведенні Дня української писемності та мови.	Щорічно	Наказ, сценарій	Вчителі філологічних дисциплін
4.	Організувати екскурсії до музеїв, картинних галерей «Чарівний дивосвіт поруч»	Щорічно	Звіт	Заступник директора з ВР
5.	Брати активну участь у міському святі квітів.	Щорічно	Звіт, наказ	Заступник директора з ВР
6.	Започаткувати проведення на базі ліцею конкурсу юних художників.	Щорічно	Звіт	Адміністрація
7.	Вивчати кращий досвід самобутніх митців міста, що займаються виготовленням	Постійно	Звіт	Наукові керівники

	виробів з кераміки, глини, шкіри, різної техніки вишивки.			
9.	Створити в ліцеї виставкову залу, де відбуватимуться персональні виставки талановитих ліцеїстів.	2019 рік	Звіт	Адміністрація
10.	Проводити щорічний мистецький конкурс «Крок до зірок»	Щорічно	Сценарій	Педагог - організатор
11.	Оновлення створеного на базі закладу етнографічного музею «Берегиня».	2021 рік	Звіт	

VII. Екологічне виховання

*Люби природу не як символ душі своєї,
Люби природу не для себе, люби для неї.*

М.Рильський

1.	Готувати і видавати спеціальні буклети, листівки, флаєри та інші видання, які б інформували учнів ліцею та мешканців міста про основні екологічні проблеми	Щорічно	Друковані матеріали	Вчителі природничих дисциплін
2.	Брати активну участь у міських, обласних та Всеукраїнських екологічних акціях, конкурсах, заходах екологічної пропаганди	Постійно	Звіт	Вчителі природничих дисциплін
3.	Організувати виставку дитячої творчості “Осінній вернісаж”	Щорічно	Матеріали виставки	Педагог - організатор
4.	Брати активну участь у місячниках благоустрою та міській толоці.	Щорічно	Звіт	Заступник директора з ВР
5.	Проводити дослідницько – пошукову роботу та написання науково – дослідницьких робіт із екології у системі Малої академії наук.	Щорічно	Науково – дослідницькі роботи	Заступник директора з ВР
6.	Брати участь у Всеукраїнських учнівських олімпіадах із екології, створювати та захищати екологічні проекти	Щорічно	Проекти	Вчителі природничих дисциплін

7.	Організувати виставку художніх робіт учнів груп художнього гуртка “Торкнися краси природи серцем”	2021 рік	Виставка	Керівник гуртка-ізостудії
8.	Продовжити роботу над створенням проекту «Ландшафтний двір: від ідеї до втілення».	2022 рік	Проект	Вчителі природничих дисциплін, керівник гуртка-ізостудії

VIII. Превентивне та правове виховання

Закони видано заради мудрих...

Епікур

1.	Здійснювати заходи щодо профілактики дитячої бездоглядності та правопорушень, правової і психологічної підтримки дітей, які потрапили у складні соціальні умови.	Постійно	Аналітичні матеріали	Соціально – психологічна служба
2.	Брати участь в учнівських олімпіадах із правознавства.	Щорічно	Звіт	Учителі - предметники
3.	Проводити дослідницько – пошукову роботу та написання науково – дослідницьких робіт із правознавства, соціології, філософії, історії у системі Малої академії наук.	Щорічно	Науково – дослідницькі роботи	Заступник директора з ВР
4.	Брати участь у грі брейн – ринг «Підліток і право»	Щорічно	Звіт, сценарій	Вчителі суспільних дисциплін
5.	Започаткувати проведення тренінгів для учнів 10-11-х класів: «Я і моє право», «Самі будемо своє життя у рідній країні».	2022рік	Збірка матеріалів	Заступник директора з ВР, учителі історії

6.	Брати участь у турнірі правознавців.	Щорічно	Звіт, сценарій	Вчителі суспільних дисциплін
7.	Проводити в ліцеї місячники правових знань.	Щорічно	Звіт, сценарій	Вчителі суспільних дисциплін
8.	Продовжувати співпрацю з управлінням юстиції, ССД, Центром соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді.	Постійно	Звіт	Заступник директора з ВР
9.	Розгорнути широку правову пропаганду, спрямовану на підвищення правової культури ліцеїстів, засвоєння поведінки в екстремальних ситуаціях, формування у них уявлення про правоохоронні органи як інститут, який стоїть на захисті прав і свобод громадян через проведення працівниками правоохоронних органів з учнями зустрічей, тематичних вечорів, уроків, круглих столів	Постійно	Узагальнені матеріали	Вчителі суспільних дисциплін
10.	Проводити моніторинги щодо обізнаності учнів ліцею зі своїми правами та обов'язками.	Щорічно	Аналітичні матеріали	Адміністрація
11.	Створити банк даних дітей, які перебувають під посиленою педагогічною увагою.	2021 рік	Банк даних	Соціально – психологічна служба
12.	Активізувати роботу правового клубу «ТПЛ – Товариство Захисту Прав Ліцеїста»	Постійно	Звіти	Керівник гуртка
13.	Продовжити впровадження в навчальний процес закладу факультативів, курсів за вибором правового спрямування.	Щорічно	Навчальний план	Адміністрація

ІХ. Формування здорового способу життя

*Тільки у сильному, здоровому тілі дух зберігає
рівновагу і характер розвивається у всій могутності.*

Г. Спенсер

1.	Забезпечити участь учнів ліцею в міських, обласних та Всеукраїнських спортивних та туристичних змаганнях	Щорічно	Звіт	Заступник директора з ВР
2.	Розробити цикл бесід для учнів щодо профілактики шкідливих звичок: тютюнопаління, вживання алкоголю, наркоманії.	2021 рік	Збірка матеріалів	Соціально – психологічна служба, лікар закладу
3.	Налагодити дієву взаємодію «ліцей-сім'я» щодо профілактики шкідливих звичок.	Щорічно	Звіт	Соціально – психологічна служба
4.	Активізувати роботу туристсько – краєзнавчого гуртка	Постійно	Звіт	Керівник гуртка
5.	Забезпечити участь ліцеїстів у міських, обласних та Всеукраїнських спортивних змаганнях та конкурсах	Щорічно	Звіт	Учитель фізкультури
6.	Проводити в ліцеї місячники здорового способу життя	Щорічно	Звіт	Соціально – психологічна служба

Список рекомендованої літератури

Правові та концептуальні засади патріотичного виховання

1. Концепція допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді // Державний вісник України. – 2002. – №21. – С. 15-19.
2. Постанова Верховної Ради України від 22 травня 2003 року №865-IV: про заходи Кабінету Міністрів України щодо захисту національних інтересів держави у сфері національно свідомого патріотичного виховання молодого покоління та забезпечення умов його розвитку // Голос України. – 2003. – 6 червня. – С. 7.
3. Указ Президента України від 21 лютого 2002 року №157: про додаткові заходи щодо посилення турботи про захисників Вітчизни, їх правового і соціального захисту, поліпшення військово-патріотичного виховання молоді // Уряд. кур'єр. – 2002. – 6 березня. – С. 15.
4. Указ Президента України від 25 жовтня 2002 року №948: про Концепцію допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді // Державний вісник України. – 2002. – №21. – С. 15.

Організаційні основи та зміст патріотичного виховання

1. Фізичне і військово-патріотичне виховання молоді: Навч.-метод. посіб. – К.: Книга пам'яті України. – 464 с.
2. Бех І., Чорна К. Програма патріотичного виховання дітей та учнівської молоді // Світ виховання. – 2007. – №1 (20). – С. 23-34.
3. Виховання громадянина: Сутність громадянського виховання / П. Ігнатенко, В. Поплужний, Н. Косарева, Л. Крицька // Шкільна бібліотека. – 2003. – № 8. – С. 3-19.
4. Вишняк М. Патріотичне виховання учнів за допомогою української мови та літератури // Рідна школа. – 2001. – № 9. – С. 25-28.
5. Гонський В. Патріотизм як основа сучасного виховання та ідеології держави // Рідна школа. – 2001. – № 2. – С. 9-14.
6. Гнатюк В. Національне виховання як складова у побудові громадянського суспільства // Світ виховання. – 2004. – №1. – С. 33-36.
7. Дубина М. Руденко Ю. Патріотичне виховання молоді // Освіта України. – 2006. – №8. – С. 5.
8. Івашковська В. Стратегія, методика та концептуальні засади військово-патріотичного виховання школярів // Рідна школа. – 2002. – № 11. – С. 26-30.
9. Калінічев А. Знаймо і пам'ятаймо свою історію! Про патріотичне виховання в сучасній школі // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – №2. – С. 35-36.

10. Коваль В. Уроки словесності в системі національно-патріотичного виховання: (На прикл. кіноповістей О. Довженка «Зачарована Десна», «Україна в огні») // Рідна школа. – 1999. – № 6. – С. 53-55.
11. Коркішко О. Становлення патріотичного виховання в 19–20 ст.: (Історичний аспект) // Рідна школа. – 2004. – № 2. – С. 60-62.
12. Марушій О. Шляхи активізації військово-патріотичного виховання в школі // Рідна школа. – 2001. – № 5. – С. 22-24.
13. Пащенко Д. Патріотичне і національне виховання – складові становлення громадянина // Шлях освіти. – 2002. – № 1. – С. 9-14.
14. Петренко О., Дежнюк Г. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді // Позакласний час. – 2005. – №3-4. – С. 28-29.
15. Петронговський Р. Про формування патріотизму в старшокласників // Шлях освіти. – 2002. – № 2. – С. 40-41.

Сценарії виховних справ

1. Аксьоненко О. Державні символи України: Усний журнал // Історія України. – 2004. – № 4. – С. 15-17.
2. Боровська О. Живи моя держава, Україно // Позакласний час. – 2008. – №1. – С. 19-20.
3. Гордєєва Л. «Україно, ти моя молитва ...»: Сцен. літ.-муз. композ. // Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. – 2003. – № 5. – С. 19-22.
4. Грушко Н. Нема ціни святині дорогій... // Позакласний час. – 2007. – №6. – С. 9-12.
5. Замуля Л. Наша берегиня // Позакласний час. – 2006. – №1-2. – С. 85-86.
6. Коршак Н. Можна все на світі вибирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину: Сцен. бесіди // Завуч. – 2002. – № 10. – С. 4-10.
7. Крижанівська Г. Нічого в світі кращого нема – як захищати рідну Батьківщину: Сценарій до Дня захисника Вітчизни // Шкільний світ. – 2002. – № 29- 32. – С. 11-12.
8. Крижанівська Г. Посвята у громадяни України // День. – 2001. – 14 червня. – С. 5.
9. Кучерява З. Можна все на світі вибирати сину, вибрати не можна тільки Батьківщину: Сценарій вечора присвячений Дню Збройних сил України // Шкільна бібліотека. – 2002. – № 9. – С. 58-62.
10. Лемешенко Н. Славетні імена країни // Позакласний час. – 2006. – №1-2. – С. 102-105.
11. Мілінчук В. Вона на світі одна-єдина ненька-Україна: Виховна година: 5 кл. // Позакласний час. – 2003. – № 23. – С. 1-2.
12. Неділько В.А. Українська державна символіка: Усний журнал // Позакласний час. – 2002. – № 5. – С. 33.
13. Нудна В. Моя вишнева Україна // Позакласний час. – 2006. – №1-2. – С. 93-95.

14. Петренко Л. Знаєш ти, що таке Батьківщина?: Сцен. гри-змагання // Шкільний світ. – 2004.– № 16. – С. 11-12.
15. Пояркова Г. Національна символіка: Розробка гри-вікторини // Позакласний час. – 2001. – №1. – С. 20.
16. Прокопченко Л. Україно, соборна державо, Сонценосна колиска моя // Позакласний час. – 2006. – №1-2. – С. 99-101.
17. «Рідну землю, де живемо, Україною зовемо»: На допомогу класному керівникові // Освіта. – 14–21 серпня. – С. 4-5.
18. Фещенко Т. Українська державність: історія, сучасність: Розробка першого уроку // Позакласний час. – 2001. – № 22. – С. 34-36.
19. Холодцько П.С. Національна символіка України: Усний журнал // Все для вчителя. – 2003. – № 24. – С. 4-6.
20. Шошина Л. Подорож по храмах України // Позакласний час. – 2006. – №1-2. – С. 97-98.
21. Щербак Л. Ми – українці // Позакласний час. – 2007. – №6. – С. 13-17.

Посібники

1. Національна символіка: Бесіда-пам'ятка для учнів 5–9 кл. / Державна б-ка України для дітей; Склад. В. Красножон. – К., 1992. – 9 с.
2. Наш родовід: Бесіди про книги для учнів 7–9 кл. / Держ. б-ка України для дітей; Склад. Н. Гажаман. – К., 1992. – 12 с.